תלמוד בבלי · אחרונים · אור הישר · מסכתות קטנות

אור הישר על מסכת תפילין

הרב שמואל יצחק הילמן

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

אור הישר על מסכת תפילין

הרב שמואל יצחק הילמן

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אור-הישר-על-מסכת-תפילין/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

מעשה בטבי עבדו של ר"ג שהניח תפילין, בירושלמי סוכה רפ"ב ובעירובין פ"י ה"א מסיק ולא מיחו בידו חכמים ולכאורה משמע דהאי חכמים קאי על ר"ג מי שיש בידו למחות ולפחות בידיעתו היתה, דאלא"ה מה מקום למחאה דילמא שחררו ר"ג וא"כ הוא מחוייב להניח תפילין.

והנה ר"ג היה מתאוה מאד לשחררו אלא שהמשחרר עבדו עובר בעשה ומשו"ה היה שמח שמחה גדולה עם ההזדמנות שסימא את עינו שסבר שעי"ז יצא לחירות ורק ר' יהושע השיבו דזה לא יועיל לו כדאמרינן בב"ק ע"ד ע"ב ע"ש והיה כן עבדו עד יום מותו כדתנן בברכות ט"ז, והשתא קשה הלא בגיטין ד"מ ע"א אמרינן עבד שהניח תפילין בפני רבו יצא לחירות ומדוע לא יצא טבי לחירות במה שהניח תפילין. וא"ל דשלא בפני רבו היה אף אם בידיעתו כנ"ל, דזה ודאי אינו לפ"מ דטבי היה עבד כשר ות"ח כדהעיד עליו ר"ג במשניות דברכות שם וברפ"ב דסוכה, וביומא פ"ז ע"א אמרינן שראוי היה ליסמך ע"ש, ולפ"ז בודאי שהיה חפץ להיות משוחרר משום דגדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה כדאמרינן בב"ק פ"ז ע"א וא"כ הי"ל להניח התפילין בפני ר"ג כדי שישחררו, וי"ל עפ"מ דמסקינן בגיטין שם דוקא כשרבו עצמו הניח לו תפילין דבזה גלי דעתיה לשחררו, נמצא דמאן דעביד הכי עבר בזה לכתחילה אעבירת העשה דלעולם בהם תעבודו ובזה לא היה חפץ ר"ג כדפירש"י בב"ק שם. ובע"כ דטבי הניח תפילין כאינו מצווה ועושה וכמו שהיה ישן בסוכה כדתנן ר"פ הישן.

ודאתאן עלה הנני להעיר ע"ד השירי קרבן לירושלמי עירובין שם דקאמר דר"ג סבר שבת זמן תפילין הוא ע"ש, והוא נגד גמרא ערוכה בבבלי שם צ"ה ע"ב ושם צ"ו ע"א דר"ג סבר שבת לאו זמן תפילין הוא ע"ש.